

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar
Vadvilág Megőrzési Intézet
Vadgazda mérnök Szak

A vörös róka (*Vulpes vulpes*) állománynagysága és élőhely preferenciája a Sajgó Völgye Vadásztársaság területén

Tankó Tamás

A ragadozók egészen az 1970-es éveket követő élőhely változások és a mezőgazdasági területek és termelés átalakulásáig veszélyes ellenfélnek számítottak és igyekeztek irtani őket. Elterjedési területük szűkült és állományuk csökkenésnek indult. A felismerés és a tudatos ragadozó kutatás, valamint a természetvédelmi jogszabályok változása következményeként egyre többet tudunk meg e fajok ökoszisztémában betöltött szerepéről és fontosságáról.

A vörös róka mára az egyik legelterjedtebb ragadozó Európában, generalista és opportunistá faj. Szinte mindenhol megél, táplálékválasztását tekintve kiváló indikátorfajnak tekinthető. Általában a legnagyobb mennyiségben rendelkezésre álló, a legkönnyebben elérhető zsákmányt fogyasztja. Lakott területeken való megjelenésével komoly gondot okoz a vadgazdálkodóknak. Nem csak a háziállatok állományának gyérítése, hanem az ember-állat találkozások számának növekedése is jelentős probléma. A faj terjeszti a veszettség vírusát és a rühösség megjelenése, terjesztése is a fajhoz köthető.

A vörös róka állományának és viselkedési szokásainak ismerete elengedhetetlen a vadgazdálkodók számára. A rókával kapcsolatos kutatások jelentős része a faj élőhelyének, életnyomainak vizsgálatából áll, a kotorékok keresése, a terítékadatok, az elejtett egyedekben talált magzatszám vagy placentaheg, illetve a kotorékból kiásott kölykök száma mind a vizsgálati módszerek alapját alkotják. A terület vegetációjának felmérésével élőhely preferencia vizsgálat végezhető. A kapott eredményekből következtetni tudunk a faj adott területen lévő állománysűrűségére. Mivel Magyarországon a vadgazdálkodási egységek kötelezően jelentik a területükön lévő állomány becsült létszámát, a terítékadatok alapján a

ragadozógazdálkodáshoz szükséges gyérítési ráta számolható és alkalmazható. Jelenleg a kérdőíves adatfelmérés és az Országos Vadgazdálkodási Adattár adatai alapján napjainkban a vörös róka állománya 12 egyed/1000 hektáros állománysűrűségnél maximalizálódott.

Dolgozatomban a Máty területén található Sajgó Völgye Vadásztársaság mezőgazdasági és erdősült területein élő rókák állománynagyságát vizsgáltam sávos kotorékbecslés módszerével, valamint a rendelkezésemre álló teríték adatok és alomszám alapján igyekeztem megállapítani a területen élő rókák sűrűségét és minimális állománynagyságát. A rókák élőhely preferenciájának vizsgálatából az eddigi eredményekből az látszik, hogy egyértelműen az erdős területet preferálja kotorék ásás szempontjából.

A mezőgazdasági területen végzett vizsgálataim eredményeként megállapítható, hogy összesen 21,4 km hosszúságú útvonalat jártam be, így a lefedett terület nagysága 428 ha. Összesen a területen 9 lakott kotorékot találtam. A kotorékok sávonkénti átlaga 0,6 darab kotorék. Az 1000 hektárra vetített kotorékszámok átlagát meghatározva, 45,3 db kotorékot kapunk 1000 hektárra.

Az erdőterületen kijelölt sávok adatait és az ott talált kotorékok számát jegyeztem fel. 5,8 km hosszúságú útvonalat bejárva körülbelül 58 ha területet fedtem le. A területen összesen 10 db kotorékot találtam. A becslés során mért adatokból számolt kilenc terület átlag kotoréksűrűsége összesen 1000 ha területre vetítve 175,9 db/1000 hektár.

Feltételezve, hogy minden kotorékban csak egy kan és egy szuka róka él, akkor a megtalált, lakott kotorékok száma alapján, a mezőgazdasági területen 18 db róka él minimum. Az erdővel borított területen pedig hasonlóképpen számolva 20 db róka alkotja a törzsállományt. Ezekből az adatokból kiindulva a vizsgált területen összességében minimum 38 példány él, a terület rókaállománya 2020 tavaszán ezt a számítási módszert figyelembe véve minimálisan 12,34 róka/1000 ha. Ezt összevetve az Országos Vadgazdálkodási Adattár adataival azt látjuk, hogy az általam vizsgált területen is az országos átlag adatainak megfelelő egyedszámban van jelen a vörös róka.

A kotorékok alomszámának vizsgálata eredményeként megállapítható, hogy a mezőgazdasági területen és az erdős területen fellelt almokban átlagosan talált kölykök száma mindkét esetben a fajra jellemző mértékben volt megtalálható.

A 2020. tavaszán végzett felmérés alapján egyelőre elmondható, hogy a róka a kotorékát az erdősült területeken szívesebben ássa. Arányaiban véve több a kotorék az erdőben, mint a mezőgazdasági területen. További vizsgálatok szükségesek ahhoz, hogy ennek okát

megállapítsuk, mivel számos korábbi vizsgálat mutatja, hogy a róka a kotorék helyét nem az élőhelytől függően választja meg.

Célként megfogalmazott kérdéseimre választ kaptam kutató munkám során, mely szerint a Sajgó Völgye Vadásztársaság területén élő rókák állománya elsősorban az erdős területeket preferálja. Az 1000 hektárra vetített állománysűrűsége megfelel a szakirodalomban ismert állománysűrűségnek. Az utódok száma az almokban megfelel az átlagos szakirodalmi értékeknek.

A Sajgó Völgye Vadásztársaság területén a vörös róka állománya optimális méretű. Az állomány nagysága, sűrűsége megfelel a vadgazdálkodási és környezetvédelmi elvárásoknak is.